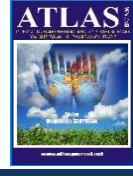

ATLAS INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL ON SOCIAL SCIENCES

ISSN:2619-936X

Article Arrival Date:20.11.2018

Published Date:30.12.2018

2018 / December

Vol 4, Issue:15

Pp:1685-1688

Disciplines: Areas of Social Studies Sciences (Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences)

VAN BÖLGE EĞİTİM ARAŞTIRMA HASTANESİ ACİL SERVİSİNE İNTİKAL EDEN İŞ KAZALARININ İSTATİSTİKSEL DEĞERLENDİRİLMESİ

STATISTICAL EVALUATION OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS CONDUCTING TO THE EMERGENCY SERVICE OF VAN REGIONAL EDUCATION RESEARCH HOSPITAL

Uzm.Bio.Özgür EROĞLU

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Uzman) Van/Türkiye

Uzm. Dr. Çayan ÇAKIR

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Kardiyoloji Uzmanı) Van/Türkiye

İşyeri Hem. Bahar ÇELİK

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (İşyeri Hemşiresi) Van/Türkiye

İş Güv.Uzm. Ali Ramazan GÜLER

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (İş Güvenliği Uzman, Peyzaj Mimarı) Van/Türkiye

İş Güv.Uzm. Çağlar ALPARSLAN

Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (İş Güvenliği Uzman, Endüstri Mühendisi) Van/Türkiye

İş Güv.Uzm. Selçuk YÜKSEL

İş Güvenliği Uzmanı, İzmir/Türkiye

Dr. Bio. Serdar YÜKSEL

Milli Eğitim Bakanlığı, Kiraz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İzmir/Türkiye

ÖZET

İş sağlığı ve güvenliği küresel boyutta bir sorundur. Her yıl işle ilgili kaza ve hastalıklar sonucunda 3,2 milyondan fazla kişi hayatını kaybetmektedir. Ayrıca her yıl 160 milyon yeni meslek hastalığı vakası ile 300 milyon ölümcül olmayan iş kazası meydana gelmektedir. Hem ülke ekonomisi ve iş sağlığı, güvenliği çalışmalarına katkı yapmak hem de bakanlıkların ilgili birimlerine veri sağlamak için bölgemizde gerçekleşen işyeri kaza ve hastalıklarının istatistiğini yapmak, hastalıkların, kazaların meslek gruplarında, çalışan yaşına ve diğer çalışma parametrelerine göre dağılımı tespit etmek oldukça önemlidir. Bu bağlamda 2018 dönemi içinde Van Bölge Eğitim araştırma hastanesine intikal eden iş kazaları ve meslek hastalıklarının tanımlayıcı istatistikleri bu çalışmada verilmiştir. Sonuçların bölgemize ait veriler olması, bu verilerden elde edilen sonuçların kazaların önlenmesi, bu konudaki denetimlere katkı sağlanması, acil servis personelinin iş kazaları konusunda önceden hazırlı olması konusunda bilgi sahibi olmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Van, İş kazaları, İş güvenliği, Acil servis, İlk yardım, İş kazaları istatistikleri

ABSTRACT

Occupational health and safety is a global problem. More than 3.2 million people die each year due to work-related accidents and illnesses. In addition, every year 160 million new occupational diseases and 300 million non-fatal occupational accidents occur. In order to contribute to national economy and occupational health and safety studies and to provide data to the relevant departments of the ministries, it is very important to make statistics of workplace accidents and diseases in our region and to determine the distribution of diseases and accidents according to working age and other working parameters in occupational groups. In this context, descriptive statistics of occupational accidents and occupational diseases transferred to

Van Regional Education Research Hospital in 2018 are given in this study. The fact that the results are data of our region will contribute to the results obtained from these data to prevent accidents, to contribute to the audits on this issue, to be informed about the emergency services personnel to be prepared for work accidents.

Key words: Van, Occupational accidents, Occupational safety, Emergency services, First aid, Occupational accidents statistics

1. GİRİŞ

İş sağlığı ve güvenliği küresel boyutta bir sorundur. Her yıl işle ilgili kaza ve hastalıklar sonucunda 3,2 milyondan fazla kişi hayatını kaybetmektedir. Ayrıca her yıl 160 milyon yeni meslek hastalığı vakası ile 300 milyon ölümcül olmayan iş kazası meydana gelmektedir. İşle ilgili hastalık ve ölümlerin yarattığı ekonomik yük ile verimlilik kaybı küresel GSYH'nin %4'ünü teşkil etmektedir (1). Bu nedenle, güvenli ve sağlıklı bir iş ortamının sağlanması ve teşvik edilmesi bir öncelik olmalıdır. Türkiye nispeten genç bir nüfusa sahiptir. 2014 itibarıyla ülkenin toplam nüfusu 77,695,904'tür (2). Toplam işgücü 29 milyon olup işsizlik oranı %9,9'dur. İş kazaları son yirmi yıldan bu yana istikrarlı bir düşüş kaydetse de, 2013 yılının rakamları bir önceki yılın neredeyse üç katı fazla olmuştur (3). Bu konuda katkı sağlamak amacıyla bakanlığımızda 2010 yılında Sağlık Bakanlığı bünyesinde Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Birimi oluşturulmuştur. Ayrıca 2011 yılında çıkan 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile (Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında), Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu dairenin görevleri arasında meslek hastalıkları ile iş kazalarının kontrolü, işyeri sağlığı ve güvenliği, eğitim ve projeler yapmak gelmektedir (4,5). Ayrıca bu ve benzeri çalışmalar ile ilgili bakanlık ve hastane acil servis birimlerine yol gösterici bilgiler sunulmaktadır

2. YÖNTEM

2018 dönemi içinde Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil servisine intikal eden iş kazaları aynı hastanenin 15/11/2018 tarih ve 2018/16 karar no'lu etik kurulu onayı müsaadesince değerlendirilerek istatistiksel analizleri yapılmıştır. Değerlendirmede 501 iş kazası vakası kayıtlarından yararlanılmıştır. Çalışmada acil servis hasta değerlendirme formları, hasta takip dosyaları, iş kazaları vakaları için acil serviste düzenlenen adli vaka formları kullanılmıştır. Yapılan değerlendirme öncesinde hastaların yaş ve cinsiyet gibi demografik özellikleri tespit edildi. Kazanın meydana geldiği gün saatler değerlendirmeye alınmış bu sayede kazalar için riskli zaman dilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. İş kazalarının travma, yanık, intoksikasyon, elektrik çarpması gibi hangi mekanizma ile oluştuğu, yaralanma bölgeleri (baş, göğüs, karın, spinal vd.), yaralanmanın hangi extremitede meydana geldiği istatistiksel analizde belirtilmiştir. Değerlendirmede kategorik veriler kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Acil servise intikal eden vakalardan % 1,57'sini gözde yabancı cisim, konjonktivit ve korneal abrazyon vakalarını içeren göz yaralanmaları oluşturmaktadır. Kırık vakalarının iş kazalarına oranları; % 1,88'i kaburga kırığı, %0,62'si omurga kırığı, %1,25'i parmak kırığı, % 1,57'si radius ve ulna kırığı, % 0,31'i humerus kırığı, %0,62 el ve el bileği kemikleri kırıkları, %0,94'ü tibia, fibula ve femur kırıkları, %0,93 ayak ve ayak bileği kemikleri kırıkları, % 0,62'i sakrum ve kalça kemiği kırıkları şeklindedir. Yaralanma vakalarından ise %22,64 parmak, el ve el bileği, % 2,20 kol ve üst kol, % 0,31 omuz, % 9,11 baş, % 1,57 göz kapağı ve çevresi, %2,20 diz ve bacak, %0,62 karın ve pelvis bölgesi, % 5,03 oranında ayak ve ayak bileği yararı gözlenmiştir. Diğer vakalar ise % 0,94 HIV bulaş şüphesi, % 6,91 travma sonrası yumuşak doku ağrısı, %1,88 travma sonrası göğüs ağrısı, %1,25 travma sonrası karın ağrısı, %1,25 travma sonrası bulantı ve kusma, %14,15 düşme sonrası travma, % 1,25 yanık, %0,93 üst solunum yolu problemleri, % 0,31 akrep zehirlenmesi, % 0,31 kalp krizi, %0,93

vücuda yabancı cisim girmesi sonrası yaralanma, % 6,60 el ve el bileklerinde burkulma, % 3,77 ayak ve ayak bileğinde burkulma, % 1,57 omuz eklemünde burkulma, % 0,62 diz eklemlerinde burkulma, % 1,88 elektrik akımına maruz kalınması sonrası yaralanma ve % 1,57 oranında iş kazası sonrası hafif travma vakaları gözlenmiştir.

İş kazası geçiren çalışanların % 7'si kadın, % 93'ü erkektir. Vakaların yaş aralıkları 19 ile 64 arasında değişmekte idi, yaş ortalamaları ise $30,18 \pm 7,61$ olarak belirlenmiştir. İş kazalarının yaşa göre dağılımları 20 – 30 yaş aralığında %23, 30 – 40 yaş aralığında % 33, 40 – 50 yaş aralığında % 24, ve 50 – 60 yaş aralığında %30 olarak tespit edilmiştir. İş kazalarının haftanın günlerine göre anlamlı olarak değişmediği, kazaların çoğunlukla (%62) gündüz vardiyasında (08:00/16:00), %26 akşam vardiyasında (16:00/00:00) ve % 12'si gece vardiyasında (00:00/08:00) gerçekleştiği belirlenmiştir.

4. SONUÇ

Vakaların % 46'sı yaralanma, %8'i kırık, % 11'i ekstremitelerde burkulma, % 12'si travma sonrası yumuşak doku ağrısı ve %14'i düşme sonrası travma olmak üzere toplamda % 91'i travmaya bağlı kırık, yaralanma, burkulma ve ağrı şeklindedir. Travma dışı vakaların ise % 1,57'sini gözde yabancı cisim, % 0,94'ünü HIV bulaş şüphesi, % 1,25'ini yanık, %0,93'ünü üst solunum yolu problemleri, % 0,31'ini akrep zehirlenmesi, % 0,31'ini kalp krizi, % 1,88 elektrik akımına maruz kalınması sonrası yaralanma oluşturmaktadır. TÜİK 2014 yılı verilerine göre ise, hastalarda görülen yaralanmaların %50'ye yakını basit yaralar ve yüzeysel yaralanmalardır. Çalışmamızda yüzeysel yaralanma oranı %46 olarak tespit edilmiştir.

Van Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi Acil servisine intikal eden iş kazalarında en çok % 91 oranı ile travmaya bağlı kırık, yaralanma, burkulmalar gelmektedir. Kadioğlu ve ark. (2016) Kütahya ilinde yaptıkları benzer çalışmada bu oranı % 96,4 olarak bulmuştur, Karakurt ve ark. (2013) Adana ilinde gerçekleştirdikleri çalışmada ekstremitte yaralanmalarını % 62 olarak tespit etmişlerdir.

Kırık vakaları %20 radius ve ulna, %15 parmak, % 15 kaburga, %12 tibia, fibula ve femur, % 12 ayak ve ayak bileği kemikleri, % 8 omurga, % 8 el ve bilek kemiği, % 8 sakrum ve kalça kemiği ve % 4 oranında humerus kemiklerinde gözlenmiştir. Yaralanma vakalarının % 52'si el ve el bileği, % 21'i baş, % 11'i ayak ve ayak bileği % 5'i kol ve üst kol, % 5'i diz ve bacak, % 3'ü göz kapağı ve çevresi, % 2'i karın ve pelvis bölgesi. % 1'i omuz bölgesinde olmuştur. Çalışmamızda en çok üst ekstremitte yaralanmaları (%43 oranında) görülmüştür. Karakurt ve ark. (2013) araştırmalarında bu oranı % 46, Dağlı ve ark. (2012) araştırmalarında % 65 olarak tespit etmişlerdir. Benzer bir biçimde Kalemoglu ve ark. (2006) 552 iş kazası vakasını dahil ettikleri çalışmada üst ekstremitte yaralanmalarını % 43, Kıran ve ark. (2006) üst ekstremitte yaralanma oranını %41, Erdemli ve ark. (2017) ise % 45 olarak gözlemlemişlerdir.

Hem ülke ekonomisi ve iş sağlığı, güvenliği çalışmalarına katkı yapmak hem de bakanlıkların ilgili birimlerine veri sağlamak için işyeri kaza ve hastalıklarının istatistiğini yapmak, hastalıkları ve kazaların meslek gruplarında ve çalışan yaşlarına ve diğer çalışma parametrelerine göre dağılımı ile ilgili çalışmalarda bulunmak oldukça önemlidir. Bu kapsamda Ceylan (2011, 2014), Camkurt (2007), Yardım (2007), Kadioğlu (2016), Karakurt (2012,2013), Dağlı (2012), Erdemli (2017)'nin çalışmaları mevcuttur. Ayrıca TÜİK kurumu verileri (2017), SGK istatistikleri (2017)'nde değerli veri ve bilgiler bulunmaktadır. Çalışma sonucunda elde ettiğimiz veriler yukarıda belirtilen araştırmacıların bulguları ile benzer niteliktedir. Elde edilen farklı sonuçlar, araştırmacıların bölgelerindeki sanayi kolları ve risk faktörlerinin farklı olmasından kaynaklanabilir. Bu araştırma sonucunda elde ettiğimiz veriler ve bu verilerden elde edilen sonuçların kazaların önlenmesi, bu konudaki denetimlere katkı

sağlanması, acil servis personelinin iş kazaları konusunda önceden hazırlı olması konusunda bilgi sahibi olmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Bilir N, İş Sağlığı Ve Güvenliği Profili Türkiye – ÇSGB, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Genel Yayın No: 62, Ankara – 2016

Camkurt MZ, İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi, TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi Cilt: 20 Sayı: 6 , Cilt: 21 Sayı: 1 Mayıs / Ağustos 2007

Ceylan H.,Türkiye'deki İş Kazalarının Genel Görünümü Ve Gelişmiş Ülkelerle Kıyaslanması International Journal of Engineering Research and Development, Vol.3, No.2, June 2011

Ceylan, H . Türkiye'de İnşaat Sektöründe Meydana Gelen İş Kazalarının Analizi. Uluslararası Mühendislik Araştırma ve Geliştirme Dergisi, 6 (1), 1-6. DOI: 10.29137/umagd.346068 (2014).

Dagli, B., & Serinken, M. Occupational Injuries Admitted to the Emergency Department, Acil Servise Başvuran İş Kazalarına Bağlı Yaralanmalar, JAEM 2012; 11: 167-70.

Erdemli, H., Kavalci, C., Erdemli, D. S., & Kocalar, Ü. G. Analysis of work related injuries admitted patient to emergency department, Acil Servisimize İş Kazası Nedeniyle Başvuran Hastaların Analizi, J Surg Arts (Cer San D), 2017(2): 26-33.

İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri Araştırma sonuçları 2013 Türkiye istatistik kurumu.http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/u-load/yayinrapor/2013_iskazalari_ve_saglik_problemleri_raporu.pdf (2017).

İş kazalarının meydana geldiği iş saatlerine göre dağılımı 2003-2005, TİK İstatistikleri, <http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do>, 2015

Kadıoğlu, E , Karaman, S , Arık, Ö . "İş Kazası Nedeniyle Acil Servise Başvuran Hastaların Demografik Analizi". Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (2016): 163-173 <http://dergipark.gov.tr/gutfd/issue/34232/378314>

Karakurt, Ü., Satar, S., Açıkalin, A., Bilen, A., Gülen, M., & Baz, Ü. Acil Tıp Kliniğine Başvuran İş Kazalarının Analizi, Analysis of Occupational Accidents Admitted to the Emergency Medicine Department, JAEM 2013; 12: 19-23

Karakurt, Ü., Satar, S., Bilen, A., Açıkalin, A., & Gülen, M. Occupational Accidents and Emergency Medicine, Acil Tıp ve İş Kazaları, JAEM 2012; 11: 227-37

T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu. İş Kazaları İstatistikleri, www.ssk.gov.tr, Erişim Tarihi: 06.04.2017.

Yardım N, ve ark. Türkiye İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları: 2000-2005 Yılları Ölüm Hızları, Dicle Tıp Dergisi, 2007 Cilt: 34, Sayı:4, (264-271)